Türkiye ve Avrupa Arasında Gümrük İşbirliği Karar 6913

T.C. - 09.03.2023 Tarihli 32127 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete - Türkiye ve Avrupa Arasında Gümrük İşbirliği Karar 6913

09.03.2023 Tarihli 32127 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

Karar Sayısı: 6913

Türkiye Cumhuriyeti adına 15 Kasım 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan ekli "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği Arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin Gümrük Alanında işbirliğine ilişkin Birlik Programı Olan 'Gümrükler'e Katılımı Konusunda Anlaşma'nın 1 Ocak 2021 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmasına, 244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile 9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2 nci ve 3 üncü maddeleri gereğince karar verilmiştir.

8 Mart 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN CUMHURBAŞKANI

Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği arasında, Türkiye Cumhuriyeti'nin gümrük alanında işbirliğine ilişkin Birlik programı olan "Gümrükler" e katılımı konusunda

ANLAŞMA

Bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olan

bir tarafta,

Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle "Türkiye" olarak anılacaktır)

ve

diğer tarafta,

Avrupa Birliği adına Avrupa Komisyonu (bundan böyle “Komisyon” olarak anılacaktır)

26 Şubat 2002 tarihinde Brüksel'de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu arasında Türkiye Cumhuriyeti’nin Topluluk Programlarına Katılmasının Genel İlkeleri Hakkında Çerçeve Anlaşma'da (bundan böyle “Çerçeve Anlaşma” olarak anılacaktır), Türkiye'nin her bir programa katılımı ile ilgili olarak, özellikle, ödenecek mali katkı da içeren özel hüküm ve koşulların Komisyon ve Türkiye'nin yetkili makamları arasında bir anlaşmayla belirlenmesi ÖNGÖRÜLDÜĞÜNDEN**1**;

Gümrükler alanında işbirliğine ilişkin Gümrükler Programı (AB) 2021/444**2** sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü ile TESİS EDİLDİĞİNDEN;

Ortaklığın özel hükümlerinin ve koşullarının Birlik ile ortak ülke arasındaki uluslararası bir anlaşma ile belirlenmesi GEREKTİĞİNDEN;

(AB) 2021/444 sayılı Tüzük’ün 5. maddesinin birinci paragrafının (a) ve (b) bentleri uyarınca, katılım süreci devam eden ülkeler, aday ülkeler ve potansiyel adaylar ile Avrupa Komşuluk Politikası ülkeleri; ilgili çerçeve anlaşmalarda ve Ortaklık Konseyi kararlarında veya benzeri anlaşmalarda belirlenen, bu ülkelerin Birlik programlarına katılımına ilişkin genel ilkeler, genel hükümler ve koşullar ve Birlik ve bu ülkeler arasındaki anlaşmalarda belirlenen özel koşullar uyarınca KATILABİLECEĞİNDEN;

1 ABRG L 61, 2.3.2002, s.29 **2** ABRG L 87, 15.03.2021, s.1-16

(AB) 2021/444 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü’nde belirtildiği şekliyle genel ilkelerin FARKINDA OLARAK;

Gümrükler Programı’nın, Birlik’in ve Üye Devletlerin mali ve ekonomik çıkarlarını korumak için bir bütün olarak hareket eden gümrük birliğini ve gümrük makamlarını destekleme, Birlik içerisinde emniyet ve güvenliği sağlama ve meşru iş faaliyetini kolaylaştırırken Birlik’i haksız ve yasa dışı ticaretten koruma amaçlarını TEYİT EDEREK;

AŞAĞIDAKİ HÜKÜMLER ÜZERİNDE ANLAŞMIŞTIR:

Madde 1

Ortaklığın kapsamı

Türkiye, II Mart 2021 tarih ve (AB) 2021/444 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nde atıfta bulunulan Gümrükler Programı'nın aşağıdaki bölümlerine ortak ülke olarak katılır ve katkıda bulunur:

(a) faaliyetin niteliği veya içeriği göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'nin katılımına uygun olduğu sürece, (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 7. maddesinin 3. paragrafının birinci alt paragrafının (a), (b), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen faaliyetler;

(b) ilgili yasal gerekliliklerin mevcut olması koşuluyla, (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 7. maddesinin (3) paragrafının birinci alt paragrafının (c) bendi ile (4) ve (5) paragraflarında belirtilen BT kapasite oluşturma faaliyetlerine katılım. Faaliyetlere katılım, programın yönetim düzeyinde her iki tarafça mutabık kalman bir tarihte başlar.

Madde 2

Gümrükler Programı'na katılıma ilişkin hüküm ve koşullar

1. Türkiye, Gümrükler Programı'nın faaliyetlerine; Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Topluluğu arasında imzalanan, Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk programlarına katılımına ilişkin genel ilkeler hakkında Çerçeve Anlaşma'da belirtilen koşullar uyarınca ve bu Anlaşma'da, en güncel halleriyle işbu Anlaşma'nın 1. maddesinde atıfta bulunulan hukuki tasarruflarda ve ayrıca Gümrükler Programı'nın uygulanmasına ilişkin diğer kurallarda ortaya koyulan hüküm ve koşullar çerçevesinde katılır.

2. Bu maddenin 1. paragrafında atıfta bulunulan hüküm ve koşullarda aksi belirtilmedikçe, Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler, Gümrükler Programı'nın faaliyetlerine, AB kısıtlayıcı tedbirlerine[3] riayet etme gerekliliği de dâhil olmak üzere, Birlik'te yerleşik tüzel kişiler için geçerli olan koşullara eşdeğer koşullar altında katılabilir.

3 AB kısıtlayıcı tedbirleri, Avrupa Birliği Antlaşması'nın 29. maddesi veya Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 215. maddesi uyarınca kabul edilir.

---

3. Türkiye'nin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın ve Türkiye'yi ilgilendiren hususlarla ilgili olmak üzere, Gümrükler Programı'm tesis eden (AB) 2021/444 sayılı Tüzük'ün 17. maddesinde atıfta

bulunulan komiteye gözlemci olarak katılma hakkına sahiptir.

4. Türkiye'nin temsilcileri ve uzmanlarının Gümrükler Programı’m tesis eden (AB) 2021/444 sayılı Tüzük’ün 17. maddesinde atıfta bulunulan komitenin çalışmalarına veya Gümrükler Programı’nın uygulanmasına ilişkin diğer toplantılara gözlemci olarak katılırken yaptıkları seyahat ve iaşe masrafları, Avrupa Birliği Üye Devletleri temsilcileri için geçerli olan usuller uyarınca ve aynı temelde Komisyon tarafından karşılanır.

5. Türkiye kısmen ya da tamamen, bu Anlaşma uyarınca faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla akdedilen hibe anlaşmaları ve/veya sözleşmelere göre finanse edilen, Türkiye’de satın alınan veya Türkiye’ye ithal edilen mal ve hizmetlerin gümrük vergileri, ithalat vergileri ve KDV dâhil olmak üzere, Türkiye’de uygulanabilir olan diğer mali mükellefiyetlerden muaf olmasını sağlamak amacıyla uygun olan tüm tedbirleri alır.

6. Talepler, sözleşmeler ve raporlar ve ayrıca Program'ın diğer idari yönleriyle ilgili usuller için İngilizce dili kullanılır.

Madde 3

Mali katkı

1. Türkiye'nin veya Türkiye’de yerleşik tüzel kişilerin Gümrükler Programı’na katılımı, Türkiye'nin Program'a ve Birlik'in genel bütçesi (bundan böyle "Birlik bütçesi" olarak anılacaktır) kapsamındaki ilgili yönetim, yürütme ve işletim masraflarına yönelik olarak mali katkıda bulunmasına bağlıdır. Türkiye’nin mali katkısına ilişkin kurallar I. Ek’te belirtilmiştir.
2. Mali katkı aşağıdakilerin toplamı şeklinde olacaktır: (a) Operasyonel katkı ve (b) Katılım ücreti.

3. Mali katkı, en geç Mayıs’ta olmak üzere, tek taksit halinde yıllık ödeme şeklinde gerçekleştirilir.

4. Operasyonel katkı Program'ın işletim ve destek harcamalarını karşılar ve Gümrükler Programı için kesin olarak kabul edilmiş olan Birlik bütçesine girilmiş tutarlara hem taahhüt hem de ödeme ödeneği olarak ilave niteliğindedir.

5. Operasyonel katkı, piyasa fiyatlarıyla Türkiye’nin Gayrisafi Yurt içi Hasılasının (GSYH) piyasa fiyatlarıyla Birlik'in GSYH’sine oranı olarak tanımlanan bir katkı hesaplama anahtarına dayanır.

Uygulanacak piyasa fiyatlarındaki GSYH'ler, yıllık ödemenin yapılacağı yıldan önceki yılda bütçe hesaplamaları için mevcut olan en güncel istatistiksel verilere dayanarak Komisyonun ilgili birimleri tarafından belirlenir. İstisna olarak, 2021 için operasyonel katkı, piyasa fiyatlarıyla 2019 yılı GSYH'sine dayanır. Bu katkı hesaplama anahtarına dair ayarlamalar, I. Ekte belirtilmiştir.

6. Operasyonel katkı, uyarlanmış hâliyle katkı hesaplama anahtarının, geçerli olan yıl için Gümrükler Programı'nın finansmanına dair kesin olarak kabul edilmiş, Birlik bütçesine girilmiş taahhüt ödeneklerine uygulanmasıyla hesaplanır.

7. Katılım ücreti, (5) ve (6). paragraflar uyarınca hesaplanan ilk yıllık operasyonel katkının %4'ü oranındadır ve I. Ekte belirtildiği şekilde aşamalı olarak uygulanır. Katılım ücreti geriye dönük ayarlama ve düzeltmelere tabi değildir.

8. Birlik, Gümrükler Programı'na ilişkin olarak Birlik bütçe ve ibra makamlarına sunulan bütçe, muhasebe, performans ve değerlendirme bilgilerinde yer aldığı şekliyle, Türkiye'nin mali katılımıyla ilgili bilgileri Türkiye'ye sunar. Bu bilgiler, Birlik'in ve Türkiye'nin gizlilik ve veri koruma kurallarına gereken özen gösterilerek sağlanır ve Türkiye'nin II. Ek kapsamında almaya yetkili olduğu bilgilere halel getirmez.

9. Türkiye'nin tüm katkıları veya Birlik'ten yapılan ödemeler ve ödenecek veya alınacak tutarların hesaplaması avro cinsinden yapılır.

Madde 4

İzleme, Raporlama ve Değerlendirme

1. Türkiye'nin Gümrükler Programı'na katılımı, söz konusu programın izleme ve değerlendirmesi ile ilgili olarak Komisyonun, Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu (OLAF) ve Avrupa Sayıştayının sorumluluklarına halel gelmeksizin, Komisyon ve Türkiye arasındaki ortaklık temeline dayanan bir şekilde sürekli olarak izlenir.

2. Bu Anlaşma kapsamında Birlik finansmanına ilişkin mali kontrol, geri alım ve diğer dolandırıcılıkla mücadele tedbirleri dâhil olmak üzere sağlam mali yönetime ilişkin kurallar II. Ekte yer alır.

Madde 5

Nihai hükümler

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesine yönelik iç usullerinin tamamlandığını birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma, 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren uygulanır. Bu Anlaşma, Gümrükler Programı'ndan finanse edilen bütün proje ve eylemlerin, Avrupa Birliği'nin mali çıkarlarını korumak için gerekli bütün eylemlerin ve Taraflar arasında yapılan bu Anlaşma'nm uygulanmasından kaynaklanan bütün mali yükümlülüklerin tamamlanması için gereken süre boyunca yürürlükte kalır.

3. I. Ekin II. başlığında açıklandığı şekilde Türkiye'nin ödemesi gereken mali katkının ödenmemesi durumunda, bu Anlaşma'nın uygulanması Avrupa Birliği tarafından askıya alınabilir.

Komisyon, resmî bir bildirim mektubuyla bu Anlaşma'nın uygulanmasının askıya alındığını Türkiye'ye bildirir ve askıya alma bu bildirimin Türkiye tarafından teslim alınmasından 15 gün sonra geçerlilik kazanır.

Bu Anlaşma'nın uygulamasının askıya alınması halinde, Türkiye'de yerleşik tüzel kişiler, askıya alma durumu geçerlilik kazandığında devam etmekte olan proje çağrılarına başvuruda bulunamaz, hibe alamaz. Proje seçimi ve hibeye hak kazanma süreci, söz konusu süreçlerin nihai aşamasındaki hukuki taahhütlere[4] girilmiş olduğu zaman tamamlanmış kabul edilir.

Askıya alma, askıya alma geçerlilik kazanmadan önce girilen hukuki taahhütleri etkilemez. Bu Anlaşma, söz konusu hukuki taahhütler açısından uygulanmaya devam eder.

Ödenmesi gereken mali katkı tutarının tamamı Komisyon tarafından alındığında, Avrupa Birliği Türkiye'ye derhal bildirimde bulunur. Askıya alma, bu bildirim üzerine derhal geçerli olmak üzere kaldırılır.

Askıya almanın kaldırıldığı tarihten itibaren Türkiye'deki tüzel kişiler, bu tarihten sonra başlatılan ve bu tarihten önce başlatıldığı halde başvuru süreleri halen tamamlanmamış proje çağrılarına başvurmaya ve hibe sözleşmesi imzalamaya yeniden hak kazanırlar.

4. Anlaşma'yı feshetme niyetini yazılı olarak bildirmek suretiyle Taraflardan biri, Anlaşmayı herhangi bir zamanda feshedebilir.

Fesih, yazılı bildirimin muhatabına ulaştığı tarihten itibaren üç takvim ayı sonra geçerlilik kazanır. Feshin geçerlilik kazandığı tarih, bu Anlaşma'nın amaçları bakımından da fesih tarihini teşkil eder.

5. Bu Anlaşma'nın (4) paragrafı uyarınca feshedilmesi halinde, Taraftarın aşağıdaki hususlarda anlaşmaya vardığı kabul edilir:

(a) Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra ve bu Anlaşma feshedilmeden önce haklarında hukuki taahhütlere girilmiş olan projeler veya eylemler, bu Anlaşma'da belirtilen koşullar uyarınca tamamlanana kadar devam eder;

(b) Bu Anlaşma'nın feshedildiği N yılına ait yıllık mali katkı, (3) madde uyarınca ödenir.

(c) Bu Anlaşma'nın feshedildiği yılın ardından, Türkiye, Ortak İletişim Ağı'na/Ortak Sistemler Arayüzü'ne (CCN/CSI) ve uygulamalarına erişim sağlaması veya bunları işletmesi halinde, buna ilişkin masrafları, programa ortak olmayan herhangi bir ülke gibi, yıllık olarak öder.

4 Birlik'in genel bütçesine uygulanan mali kurallar hakkında 18 Temmuz 2018 tarihli ve (AB, Euratom) 2018/1046 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün 2(37) Maddesi, ABRG L 193, 30.7.2018, s. 1-222

Komisyon, CCN/CSI ve uygulamalarına erişim sağlanmasına ve bunların işletilmesine ilişkin masrafları, mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın ilk ödeme çağrısını yaparken Türkiye'ye iletir. Taraflar, bu Anlaşma'nın feshinin yol açtığı diğer sonuçları karşılıklı anlaşma yoluyla çözerler. **6.** Bu Anlaşma'nın Ekleri bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasıdır. **7.** Bu Anlaşma yalnızca Tarafların ortak rızası ile yazılı olarak değiştirilebilir. Değişikliklerin yürürlüğe girmesi, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için geçerli olan aynı usuller ile gerçekleşir. Bu Sözleşme, İngilizce olarak iki nüsha halinde düzenlenir.

Ankara’da 15/11/2022 tarihinde imzalanmıştır.	Brüksel’de 8/11/2022 tarihinde imzalanmıştır.
TÜRKİYE CUMHURİYETİ **HÜKÜMETİ ADINA**	**AVRUPA BİRLİĞİ ADINA**
Faruk KAYMAKÇI Büyükelçi Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği Başkanı	**Gerassimos THOMAS** Vergilendirme ve Gümrük Birliği Genel Müdürü

EK I: Türkiye ’nin Gümrükler Programı ’na (2021-2027) mali katkısına ilişkin kurallar **EK II:** Sağlam Mali Yönetim

Ek I

Türkiye Cumhuriyeti’nin Gümrükler Programı’na mali katkısına ilişkin kurallar (2021-2027)

I. TÜRKİYE’NİN MALİ KATKISININ HESAPLANMASI

(1) Türkiye'nin Gümrükler Programı’na mali katkısı, Gümrükler Programı’nın yönetilmesi, yürütülmesi ve işletilmesi için ihtiyaç duyulan taahhütlerin tahsis edilmesi için her yıl Birlik bütçesinde ayrılan tutara orantılı olarak ve bu tutara ilaveten yıllık olarak belirlenir. **(2)** Bu Anlaşma’nın 3(7) maddesinde atıfta bulunulan katılım ücreti aşağıdaki şekilde aşamalı olarak belirlenir: 2021: %0,5; 2022: %1; 2023: %1,5; 2024: %2; 2025: %2,5; 2026: %3; 2027: %4. **(3)** Bu Anlaşma’nın 3(5) maddesi uyarınca, Türkiye'nin Gümrükler Programı’na katılımı için ödeyeceği operasyonel katkı ilgili mali yıllar için katkı hesaplama anahtarında bir ayarlama yapılarak hesaplanacaktır. Katkı hesaplama anahtarında yapılacak ayarlama aşağıdaki şekildedir: Ayarlanan Katkı Hesaplama Anahtarı = Katkı Hesaplama Anahtarı x Katsayı Katkı hesaplama anahtarını ayarlamak amacıyla yukarıdaki hesaplama için kullanılan katsayı 2021 için 0,1 ve 2022 - 2027 dönemi için 0,2’dir.

II. TÜRKİYE'NİN MALİ KATKISININ ÖDENMESİ

(1) Komisyon, mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın ilk ödeme çağrısını yaparken Türkiye’ye aşağıdaki bilgileri iletir: (a) Türkiye'nin katılımını kapsayan bütçe kalemleri için söz

konusu yıl için kesin olarak kabul edilen Birlik bütçesindeki taahhüt ödenekleri tutarları (b) bu Anlaşma’nın 3(7) maddesinde atıfta bulunulan katılım ücretinin tutarı. Komisyon, Taslak Bütçesine dayalı olarak, (a) ve (b) bentleri kapsamında, bir sonraki yıl için tahmini bilgiyi mümkün olan en kısa sürede ve en geç mali yılın 1 Eylül tarihine kadar sunar. **(2)** Komisyon, her mali yılın en geç Nisan ayında, Türkiye'ye bu Anlaşma kapsamındaki katkısına karşılık gelen tutarda bir ödeme çağrısında bulunur. Her ödeme çağrısı, ödeme çağrısının gönderilmesinden itibaren en geç 60 gün içinde Türkiye'nin katkısının yıllık tutarının ödenmesini öngörür. Bu Anlaşma’nın uygulanmasının ilk yılı için Komisyon, bu Anlaşma’nın imzalanmasından itibaren 60 gün içinde tek bir ödeme çağrısı gönderir. **(3)** 2. paragrafa istisna olarak, 2021 yılına ilişkin mali katkı, aşağıdaki ödeme planıyla birden fazla ödeme çağrısına ayrılacak olan taksitlere bölünür: - 2021 ’e ilişkin mali katkının %50’si 2022’de ödenir; - 2021 ’e ilişkin mali katkının %50’si 2023’te ödenir. İlgili tutarlar, ilgili yılın ödeme çağrısına dâhil edilir. **(4)** Türkiye, bu Anlaşma kapsamındaki mali katkısını bu Ekin II. başlığı uyarınca öder. Türkiye'nin son ödeme tarihine kadar ödeme yapmaması durumunda, Komisyon resmî bir hatırlatma mektubu gönderir. Mali katkının ödenmesindeki herhangi bir gecikme, Türkiye'nin vade tarihinden itibaren ödenmemiş tutar üzerinden gecikme faizi ödemesine neden olur. Vadesinde yapılmayan ödemeler için uygulanacak faiz oranı; vade tarihinin içinde bulunduğu ayın ilk takvim gününde yürürlükte olan ve Avrupa Birliği Resmî Gazetesi C serisinde yayımlanan, Avrupa Merkez Bankası tarafından Bankanın ana yeniden finansman işlemleri için uygulanan oranın yüzde üç buçuk puan artırılmasıyla tespit edilir. Katkının ödemesinde, Gümrükler Programı’nın uygulanmasını ve yönetilmesini belirgin bir şekilde tehlikeye sokabilecek bir gecikmenin olması durumunda, resmî bir hatırlatma mektubunun ardından 20 iş günü içinde ödemenin yapılmaması hâlinde, Birlik'in, Türkiye’nin seçilmiş olduğu dolaylı eylemlerin uygulanmasına ilişkin hâlihazırda akdedilmiş hibe anlaşmaları ve/veya sözleşmeler kapsamındaki yükümlülüklerine halel gelmeksizin, Türkiye’nin Gümrükler Programı’na katılımı Komisyon tarafından askıya alınır.

Ek II

Sağlam Mali Yönetim

Mali çıkarların korunması ve fonların geri alınması

Madde 1

İnceleme ve denetimler

1. Avrupa Birliği, bir veya daha fazla Birlik kurum veya organının geçerli tasarruflarına uygun olarak ve ilgili anlaşmalarda ve/veya sözleşmelerde belirtildiği şekilde, Avrupa Birliği fonlarından yararlanan ve Türkiye'de ikamet eden herhangi bir gerçek kişi veya Türkiye'de yerleşik herhangi bir tüzel kişinin, ayrıca Birlik fonlarının uygulanmasına müdahil ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik herhangi bir üçüncü kişinin tesislerinde teknik, bilimsel, mali veya diğer türde inceleme ve denetimler yapma hakkına sahiptir. Bu tür inceleme ve denetimler, Avrupa Birliği kurum ve organlarının, özellikle Avrupa Komisyonu ve Avrupa Sayıştay'ının temsilcileri veya Avrupa Komisyonu tarafından yetkilendirilen diğer kişiler tarafından gerçekleştirilebilir.

2. Avrupa Birliği kurum ve organlarının, özellikle Avrupa Komisyonu ve Avrupa Sayıştay'ının temsilcileri ve Avrupa Komisyonu tarafından yetkilendirilen diğer kişiler, söz konusu denetimleri yerine getirmek için, denetlenen gerçek veya tüzel kişi veya denetlenen üçüncü kişilerin elinde bulunan tüm belgelerin veya herhangi bir veri ortamı içeriğinin fiziksel/elektronik nüshasını ve bu içeriklerin belirli kısımlarını alma hakkı da dâhil olmak üzere, tüm saha, çalışma ve belgelere (elektronik ve basılı hâllerine) ve gerekli tüm bilgilere uygun şekilde erişim hakkına sahiptir.

3. Türkiye, 2. paragrafta atıfta bulunulan temsilci ve diğer kişilerin bu maddede atıfta bulunulan görevlerinin ifası sebebiyle Türkiye'ye giriş hakkını ve tesislere erişimini önlemez veya karşısına özel bir engel çıkarmaz.

4. İnceleme ve denetimler; bu Anlaşma’nın uygulamasının 5(3) maddesi uyarınca askıya alınması veya bu Anlaşma’nın feshinden sonra da; bir veya daha fazla Avrupa Birliği kurumu veya organının geçerli tasarrufları ve bu Anlaşma’nın 5(3) maddesi uyarınca bu Anlaşma’nın uygulamasının askıya alındığı veya feshinin geçerlilik kazandığı tarihten önce Avrupa Birliği'nin, Avrupa Birliği bütçesinin uygulanmasına ilişkin girmiş olduğu herhangi bir hukuki taahhüt ile bağlantılı olarak ilgili anlaşma ve/veya sözleşmelerde öngörüldüğü üzere gerçekleştirilebilir.

Madde 2

Usulsüzlükler, dolandırıcılık ve Birlik'in mali çıkarlarını etkileyen ve ceza gerektiren diğer suçlarla mücadele

1. Avrupa Komisyonu ve Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Bürosu (OLAF), (bu Anlaşma’da tanımlanan faaliyetlerle ilgili olarak) Türkiye topraklarında yerinde inceleme ve teftişler de dâhil

olmak üzere idari soruşturmalar yürütmeye yetkilidir. Bu soruşturmalar, bir veya daha fazla Birlik kurumunun geçerli tasarrufunda belirlenen hüküm ve koşullara uygun olarak yürütülür.

2. Yetkili Türk makamları, Birlik'in mali çıkarlarını etkileyen bir usulsüzlük, dolandırıcılık veya diğer yasa dışı faaliyetlerle ilgili olarak fark edilen herhangi bir durum veya şüpheyi makul bir süre içinde Avrupa Komisyonu veya OLAF'a bildirir.

3. Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik ve Birlik fonlarından yararlanan herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik ve Birlik fonlarının uygulanmasında yer alan üçüncü kişilerin tesislerinde yerinde inceleme ve teftişler yürütülebilir.

4. Yerinde inceleme ve teftişler, Avrupa Komisyonu veya OLAF tarafından, Türk Hükümeti tarafından atanan Türkiye'nin yetkili makamları ile yakın işbirliği içinde hazırlanır ve yürütülür. Belirlenen yetkili makama yardım sağlayabilmesi için inceleme ve teftişlerin hedefi, amacı ve yasal dayanağı makul bir süre öncesinde bildirilir. Bu amaçla, yerinde inceleme ve teftişlere Türkiye'nin yetkili makamlarının görevlileri katılabilir.

5. Türk makamlarının talebi üzerine, yerinde inceleme ve teftişler Avrupa Komisyonu veya OLAF ile ortaklaşa yürütülebilir.

6. Komisyon temsilcileri ve OLAF çalışanları, yerinde inceleme ve denetimlerin gerektiği gibi yürütülmesi için ihtiyaç duyulan, ilgili işlemlere ilişkin, bilgisayar verileri de dâhil olmak üzere, tüm bilgi ve belgelere erişim hakkına sahiptir. Bu kişiler, bilhassa, ilgili belgelerin nüshalarını alabilirler.

7. Kişi, kuruluş veya üçüncü kişilerin yerinde inceleme veya teftişe karşı çıkması durumunda, Türk makamları, ulusal kural ve düzenlemeler uyarınca hareket ederek, Avrupa Komisyonu veya OLAF'ın, yerinde inceleme veya teftiş görevlerini yerine getirmesine yardımcı olur. Bu yardım, özellikle delilleri güvence altına almak için, ulusal hukuk uyarınca uygun ihtiyati tedbirlerin alınmasını içerir.

8. Avrupa Komisyonu veya OLAF, söz konusu inceleme ve teftişlerin sonucunu Türk makamlarına bildirir. Özellikle, Avrupa Komisyonu veya OLAF, yerinde inceleme veya teftiş sırasında fark edilen bir usulsüzlükle ilgili herhangi bir durum veya şüpheyi mümkün olan en kısa sürede Türkiye'nin yetkili makamlarına bildirir.

9. Avrupa Komisyonu, Türk Ceza Kanunu’nun uygulanmasına halel gelmeksizin, Avrupa Birliği mevzuatı uyarınca bir program veya faaliyetin uygulanmasına katılan Türkiye'deki tüzel veya gerçek kişilere idari tedbirler ve cezalar uygulayabilir.

10. Bu maddenin gerektiği gibi uygulanması amaçları doğrultusunda, Avrupa Komisyonu veya OLAF ve Türkiye’nin yetkili makamları düzenli olarak bilgi değişiminde bulunur ve bu Anlaşma'nın taraflarından birinin talebi üzerine birbirleriyle istişare eder.
11. OLAF ile etkin işbirliği ve bilgi değişimini kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye bir irtibat noktası belirler (ve diğer Tarafa en kısa sürede bildirir.) **12.** Avrupa Komisyonu veya OLAF ile Türkiye’nin yetkili makamları arasındaki bilgi değişimi, gizlilik gereklilikleri dikkate alınarak gerçekleştirilir. Bilgi değişimine dâhil olan kişisel veriler, geçerli kurallara uygun olarak korunur. **13.** Türk makamları, Avrupa Birliği'nin mali çıkarlarını etkileyen suçların faillerine ve suç ortaklarına yönelik olarak, geçerli mevzuat uyarınca soruşturma, kovuşturma ve yargılama görevini yerine getirmesine imkân tanımak için Avrupa Savcılığı Ofisi ile işbirliği yapar.

Madde 3

Fonların geri alınması ve icra

1. Gümrükler Programı’ndan kaynaklanan herhangi bir iddiaya ilişkin olarak Avrupa Komisyonu tarafından alınan ve Devletler dışındaki tüzel veya gerçek kişilere parasal yükümlülük getiren kararlar Türkiye’de icra edilebilir niteliktedir. İcra kararı, Türk Hükümetinin bu amaçla belirleyeceği yetkili ulusal makam tarafından kararın gerçekliğinin doğrulanması dışında başka bir formalite olmaksızın karara eklenir. Türk Hükümeti belirlediği yetkili ulusal makamı, Komisyon ve Avrupa Birliği Adalet Divanına bildirir. Avrupa Komisyonu, II. Ekin 4. maddesi uyarınca bu tür icra edilebilir kararları, Türkiye'de ikamet eden kişilere ve yerleşik tüzel kişilere doğrudan tebliğe yetkilidir. Bu kararların icrası, Türk hukuku ve usul kuralları uyarınca yapılır.

2. Avrupa Birliği Adalet Divanının; Birlik programları, faaliyetleri, eylemleri veya projelerine ilişkin bir sözleşme veya anlaşmada yer alan bir tahkim maddesinin uygulanmasına ilişkin hüküm ve kararları Türkiye'de, Avrupa Komisyonunun (1) paragrafta atıfta bulunulan kararlarıyla aynı şekilde icra edilebilir niteliktedir.

3. Avrupa Birliği Adalet Divanı, Komisyonun, 1. paragrafta atıfta bulunulan kararının hukuka uygunluğunu gözden geçirme ve bu kararın icrasını askıya alma yetkisine sahiptir. Ancak, kararın

icrasının usulsüz bir şekilde yürütüldüğüne ilişkin şikâyetler konusunda Türk Mahkemeleri yetkilidir.

Madde 4

İletişim ve bilgi değişimi

Gümrükler Programı'nın uygulanmasında veya idaresinde yer alan Avrupa Birliği kurumlan ve organları; elektronik değişim sistemleriyle de olmak üzere, Birlik fonlarından yararlanan ve Türkiye'de ikamet eden herhangi bir gerçek kişi veya Türkiye'de yerleşik herhangi bir tüzel kişi ve Birlik fonlarının uygulanmasında yer alan ve Türkiye'de ikamet eden veya yerleşik herhangi bir üçüncü kişiyle doğrudan iletişim kurma yetkisine sahiptir. Bu kişi, kuruluş ve üçüncü kişiler, Birlik programı için geçerli Avrupa Birliği mevzuatı ve bu programı uygulamak için akdedilmiş sözleşme veya anlaşmalar temelinde sunmaları gereken tüm ilgili bilgi ve belgeleri Avrupa Birliği kurum ve organlarına doğrudan sunabilirler.

Click here for the English version of the agreement.

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.